Civilinė byla Nr. e3K-3-116-684/2022 Teisminio proceso Nr. 2-68-3-22653-2018-8 Procesinio sprendimo kategorija 1.1.1.4.6

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. vasario 23 d. Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko (pranešėjas), Antano Sinniškio (kolegijos pirmininkas) ir Dalios Vasarienės. teismo posėdyje kasacine rašvitnio proceso tvarka išnagrinėjo civilinė bylą pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės "Manpower Lit" kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m birželio 20 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės "Manpower Lit" ieškinį atsakovams E. S., M. L., M. P., V. V. ir R. V. dėl darbo ginčo, trečiasis asmuo – Europos lyčiu lygybės institutas.

Teisėjų kolegija

nustatė

I. Ginčo esmė

Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių vienodo darbo užmokesčio laikiniesiems darbuotojams ir nuolatiniams laikinojo darbo naudotojo darbuotojams mokėjimą, aiškinimo ir taikymo. Ieškovė UAB "Manpower Lit" kreipėsi į teismą, prašydama panaikinti Valstybinės darbo inspekcijos Vilniaus teritorinio skyriaus Darbo ginčų komisijos (toliau – Darbo ginčų komisija) 2018 m. birželio 20 d. sprendimą Nr. DGKS-3440 ir atsakovų ieškinius atmesti.

leškovė nurodė, jog Darbo ginčų komisija 2018 m birželio 20 d. sprendimu darbo bylose Nr. APS-36-8649, Nr. APS-36-8642, Nr. APS-36-8643, Nr. APS-36-8644, Nr. A

Inskanns, jegar utakorljas darbo sutarčių pagrindu buvo priinti dirbti ieškovės įmonėje kaip laikinieji darbuotojai, kurie savo darbo funkcijas faktiškai vykdė pas laikinojo darbo naudotoją – trečiąjį asmenį EIGE. Tokio įdarbinimo pagrindas – 2012 m. EIGE skelbtas ir ieškovės iamėtas viešasis konkursas, kurio sąlygų 16 punkte buvo nurodyta, koks darbo užmokestis turėtų būti mokamas laikiniesiems darbuotojams. Atsakovų su ieškove sudartytų darbo sutarčių terminas buvo susietas su laikinojo darbo naudotojo užsakymo pasibaigim. Salims buvo aišku, kad, pasibaigus EIGE ir ieškovės sutartiniams santykiams, pasibaigis ir attinikamų darbuotojų darbo sutartys. Su tuo susijusias aplinkybes patvirtina E. S., M. L. ir M. P. Darbo ginčų komisijai šidėstyta pozicija, nurodant, jog jų darbo sutartys, sudarytos su ieškove 2015 m. nugsėjo 1 d., 2015 m. gruodžio 3 d. bei 2015 m. rugojūčio 11 d., buvo nutrauktos 2016 m. gegužės 31 d., kai baigėsi ieškovės ir EIGE laikinojo įdarbinimo sutartis (projektas). Vėliau atsakovės E. S., M. L. bei M. P. dirbo kitoje laikinojo įdarbinimo įmonėje (UAB "Demolit"), tačiau pas tą patį laikinojo darbo naudotoją. Atsižvelgdama į tai, kad, 2016 m. gegužės 31 d. nutraukus darbo sutartis, atsakovės jokių pretenzijų ieškovei nereiškė, ieškovė nusprendė, kad aptariamas modelis visoms ginčo šalims buvo tinkamas.

Atsakovų darbo sartyki, metu keičantis ekonominei padečiai šalyje ieškovė ne karta mėgino, atsakove jokus, praekujų darbuotojų interesus, prašyti laikinojo darbo naudotojo (EIGE) paddinti laikinisiesiems darbuotojams mokėtiną darbo užmokesčio tarifi. Galutinį sprendimą dėl laikinijų darbuotojų darbo užmokesčio tarifi. Galutinį sprendimą dėl laikinijo darbo naudotojams mokėtiną darbo užmokestį. 2018 m. vasario mėnesį ieškovė, reaguodama į atsakovų šikeltą klausimą dėl vienodo darbo užmokesčio laikiniesiems darbuotojams ir nuolatiniams laikinojo darbo naudotojo darbuotojams mokėjimo (DK 75 straipsnis), iššiuntė EIGE raštą dėl informacijos patetekimo. Į ieškovės raštą laikinojo darbo naudotojas atsakė 2018 m. kovo 7 d., nurodydamas, kad EIGE neturi įdarbinusi (neįdarbina) tokios kategorijos darbuotojų, su kuriais objektyvai būtų galima palyginti laikinuosius darbuotojus.

Elskové pažymėjo, jog tiek iki 2017 m. liepos 1 d. galiojusio Lietuvos Respublikos įdarbinimo per laikinojo įdarbinimo įmones įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnis, tiek nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojusio DK 75 straipsnis yra skirti Direktyvos 2008/104/EB nuostatoms įgyvendinti, DK 75 straipsnis 2 dalyje nustatyta, jog laikinojo įdarbinimo įmonė privalo užilkrintį, kad už darbą laikinojo darbo naudotojo darbo naudotojo darbo naudotoja darbinimo įmonės iš už užmokestį, koks būtų jam mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotoja būtų laikinojo darbo naudotoja darbo vietoje, šiskyns atvejus, kai pagal neterminuotą laikinojo darbo sutartį dirbantys laikinieji darbuotoja itarp siuntimų dirbti gaura darbo užmokestį iš laikinojo darbo naudotoja įdarbinimo įmonės ir šio darbo užmokesčio dydis tarp siuntimų dirbti gaura darbo užmokestį iš laikinojo darbo naudotoja įdarbinimo įmonės ir šio darbo užmokesčio dydis tarp siuntimų dirbti java laikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo ilikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo ilikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo ilikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo naudotoja įdelikinojo darbo naud

Tokią situaciją ieskovė laiko neteisėta, nes laikinojo darbo naudotojas 2018 m kovo 7 d. atsakymė iskovei aikiai išdėstė poziciją, kad EIGE neturi įdarbinusi (neįdarbina) tokios kategorijos darbototojų, su kuriais objektyviai būtų galima palygmti laikinuosius darbuotojų, kurių darbo sutartims būtų taikomos Lietuvos Respublikos darbo teisės normos. Nuolatinių EIGE darbuotojų darbo santykius reguliuoja Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos, todėl laikinojo darbo naudotojas nuolatinių darbuotojų, įskaitant tų, kurie patenka į "Contract Agent" (sutartininkų) II grupę, atžvalgiu vadovajuais ištio reguliavimu, on e Lietuvos Respublikos darbo teisės normos. Nuolatinių darbuotoja negali būtų prilyginami nuolatiniams (praėjusiems Europos Komisijos administruojamą atranką) darbuotojams, DK 75 straipsnio nuostatos dėl vienodo darbo užmokesčio laikiniesiems ir tiesiogai įdarbinitems darbuotojams EIGE atveju nėra taikytinos.

leškovės nuomone, faktas, jog Europos Sąjungos įstaigose įdarbinti darbuotojai, skirtingai nei kiti toje valstybėje narėje dirbantys darbuotojai, yra priskiriami subjektams, kuriems taikomas teisinis reguliavimas pagal Europos Sąjungos teise, negali būti laikomas diskiriminaciniu (Europos Sąjungos Teisingumo Teisimo (tolau — ESTT) 2003 m. balandžio 1 d. sprendimas byloje *Muscertii prieš Komisiją*, bylos Nr. T-11/02). Tiesioginiams darbuotojams taikomi kiti attankos kriterijai nei laikiniesiems. Be to, atsakovai yra priskirti, Temporary agenti" AD arba AST kategorijai. Atsižvelgiant į tai, kad EIGE kiti darbuotojai neatlieka tokių pačių darbo funkcijų ir nepriklauso tokiai pačiai pareigybei kaip atsakovai, yra racionalus bei pagristas atsakovų priskyrimas specifinei kategorijai ("Temporary Agent" AD arba AST).

assakova, yra racionaus bei pagrista atsakovų priskymnas specimei kategorijai ("Temporary Agent" AU ara AS I).

Eškovės vertinimu, nesant tokios pačios molatinių darbuotojų zimamms darbo victos, kurių zuria i akinieji darbuotojai pas laikinojo darbo naudotoja, turi būti pripažįstama svarbia laikinojo darbo naudotojo valia dėl galimo darbo užmokesčio mokėjimo įdarbinami darbuotojus į tokią darbo vietą tiesiogiai. Ši EIGE valia atsispindėjo mustatant konkurso dėl laikinojo įdarbinimo paslaugų pirkimo sąlygas, Laikimųjų darbuotoją darbo užmokestis buvo nustatytas pagal konkurso sąlygas, todėl tokiu būdu EIGE iš esmės ir nusprendė, kokio dydžio darbo užmokesti paus laikimėja darbuotojai, vakdydamas pareigas (darbo vietoje). Be to, vadovaujantis JK 75 strapsino 2 dalimi, būtient laikinojo darbo naudotojas, ykdydamas pareigas in mokėti laikiniseiseisms darbuotojams tokį darbo užmokesti, koks būtų mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotojas, kydydamas pareigas in mokėti laikiniseiseisms darbuotojams tokį darbo užmokesti, koks būtų mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotojas, kydydamas pareiga in mokėti laikiniseisms darbuotojams toki darbo užmokesti, koks būtų mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotojas, kydydamas pareiga pai jo įdarbinimas attinikamos kategorijos darbuotojams mokamą darbo užmokesti, EIGE pagal konkurso sąlygas turėjo užmokesti, kad laikinojo darbo naudotojas, konkurso sąlygas eurodydamas darbo užmokesčio laikiniesiems darbuotojams dydžius, tinkamai atsižvelgė į laikiniesiems darbuotojams taikytimas garantijas. Be to, ieškovė, dalyvaudama konkurso sąlygas leidė inteisingo mokėjimo už darba fakto, nes EIGE nurodytas laikinijų darbuotojų darbo užmokestis višinjo buvusį šalies vidurkį. Be to, ieškovės pagal konkurso sąlygas EIGE tektame pasiūlyme dėl kainodaros buvo aiškai išskirtas laikinijų darbuotojų darbo užmokestis in ieškovės audotojas turėjo vasa galimybes vertinti laikinijų darbuotojų atypi ki 2017 m. liepos 1 d. galiojusio įstaymo 3 strapsnio (attinikančio DK 75 strajsni) kontekste, neigiamų pastalų k

Ieškovės vertinimu, darbo užmokestis priklauso ne tik nuo pareigybei keliamų kvalifikacinių reikalavimų, bet ir nuo funkcijų sudėtingumo, darbo kiekio ir kokybės, veiklos rezultatų bei darbo paklausos ir pasitilos darbo rinkoje. Nagrinėjamo darbo ginčo atveju atitinkamo išsilavinimo, kurį savo sprendime pabrėžė Darbo ginčų komisija, turėjimas pats savaime nereiškia, jog atsakovai privalo gauti kuriai nors iš nuolatinių EIGE darbuotojų kategorijų mokamą darbo užmokesti.

leškovė taip pat nurodė, jog, Darbo ginčų komisijos 2018 m. birželio 20 d. sprendimu įpareigojus pakeisti M. L. darbo užmokestį, nustatant 2077,02 Eur, ji tokio sprendimo negali įvykdytį, nes atsakovė ieškovės įmonėje nebedirba nuo 2018 m. kovo mėn.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

Vliniaus miesto apylinkės teismas 2019 m. vasario 20 d. sprendimu ieškovės ieškinį atmetė: priteisė iš ieškovės darbo užmokesčio nepriemoką M. L. – 3979,38 Eur; M. P. – 3979,38 Eur; S. – 3979,38 Eur; V. V. – 4459,38 Eur; R. V. – 44459,38 Eur (neatskaičius mokesčių); ipareigojo darbdavę UAB "Manpower Lit" skaičiuojant atsakovams priteistas, neatskaičius mokesčių, darbo užmokesčio nepriemokų sumas į vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimą įtraukti apskaičiuotą darbo užmokesčio sumą, padidinta 1,289 karto; pisareigojo darbdavę UAB "Manpower Lit" patikslinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Vilniaus territoriniamskyriui duomenis apie atsakovų draudžiamsias pajamas: M. L. – po 1543,23 Eur; S. – po 1543,23 Eur; M. P. – po 1543,23 Eur; V. – po 1543,23 Eur; V. – po 1543,23 Eur; M. P. – po 1543,23 Eur; M.

teskovs 2000 EU. N. L. E. S., M. P. ir R. V. lakinojo darbo sutarčių pagrindu buvo įdarbinti UAB, "Manpower Lit" atitinkamoms pareigoms, darbdavei įsipareigojant mokėti atitinkamą valandinį darbo užmokestį. V. V. – dokumentacijos skyriaus asistente, 5,20 Eur, darbo sutartis Nr. 1684; M. L. – personalo skyriaus asistente, 4,34 Eur, darbo sutartis Nr. 1578; E. S. – komunikacijos skyriaus asistente, 5,20 Eur, darbo sutartis Nr. 1582; M. P. – administracijos asistente, 4,34 Eur, darbo sutartis Nr. 1684; M. L. – personalo skyriaus asistente, 4,34 Eur, darbo sutartis Nr. 1578; E. S. – komunikacijos skyriaus asistente, 5,20 Eur, darbo sutartis Nr. 1582; M. P. – administracijos asistente, 4,34 Eur, darbo sutartis Nr. 1682. Darbo santykių lakotarpių atsakovų darbo užmokesčiai svyravo, buvo sumzžinti, vėliau atkurti. Darbuotojai, kreipdamiesi į Darbo ginčų komisija, nurodė, jog visiems buvo mokamas 5,43 Eur valandinis darbo užmokestis. Byloje nebuvo ginčo dėl darbuotojams apskaičiuotų vidutinių mėnesinių darbo užmokestis sumo sudovavosi byloje esančiais duomenimis, kad V. V. ir R. V. mėnesinis vidutinis darbo užmokestis buvo 800 Eur, M. L., E. S. ir M. P. – 880 Eur (neatskaičius mokesčių). Visų darbuotojų darbo sutartyse buvo nurodyta, jad arbuotojas darbo naudotojo naudai. Prie laikinojo darbo sutartių buvo sudaryti priedai, kuriuose nurodyta, kad laikinojo darbo naudotojo lasmuo, atsakingas už nurodymų, susijusių su darbo funkcijų atlikimų, davimą ir darbo saugos darbo vietoje užūkrinimą. Darbo sutartyse buvo nurodytas lam nugpjūčio 31 d., su M. L. – 2018 m palandžio 12 d., su E. S. – 2018 m nugpjūčio 29 d., su M. P. – 2018 m rugpjūčio 16 d., su R. V. – 2018 m gruodžio 31 d.

reggyou 25 u., su m. r. – 2018 m ruggyou 16 d., su R. V. – 2018 m gruodžio 31 d.

Teismas taip pat nustatė, kad ieškovę ir EIGE ginčo santykiuose siejo sutartis EIGE/2016/ADM/20, kurios dalykas – laikino personalo paslaugų teikimas EIGE. Techninėse sutarties sąlygose nurodoma, kad EIGE laikino personalo paslaugų poreikis susijęs sur pagalba EIGE teisės aktais nurodytiems tamautojams; vietoj įprastų konkrečių projektų užduočių laikinai atlikti papildomas užduotis; susidoroti su dideliu darbo krūviu tam tikrais laikotarpiais; stiprinti darbuotojų trūkumą, kai EIGE darbuotojai nedarbingi dėl tam tikrų priežasčių, taip pat nurodoma EIGE ne teisės aktais numatytais darbuotojais, šīnašose patikslinant, jog EIGE turi apie 40 darbuotojų, kuriems taikom darbuotojų nuostatai ir kitų Europos Sąjungos tamautojų įdarbinimo sąlygos. Techninėse sąlygose taip pat nurodyti reikalingo personalo profilių tipai ir kategorijos (A, B, C) – jaunesnysis specialistas, specialistas, priklausomai nuo turimo išsilavinimo ir darbinės patirties, bei surašyti kiti pageidaujami reikalavimai atitinkamai pažielio valos pagalasia luvo nurodomas darba opobidis ir reikalavimai atitinkamai pozicijai užimti. Kaip paaškino atsakovų parados pobidis ir reikalavimai atitinkamai pasirodė patrauklus atlyginimas.

Teismas, remdamasis Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 1–3 dalimis, atmetė kaip nepagristus trečiojo asmens argumentus, kad EIGE nurodytos direktyvos nuostatos negali būti taikomos. Pabrėžė, jog Direktyvos 2008/104/EB tikslas – užilicinti laikinijų darbuotojų apsauga ir pagerinti darbo per laikinojo įdarbinimo imones kokybę užikrinant, kad laikiniesiems darbuotojams būtų taikomas 5 straipsnyje nustatytas vienodo požūrio principas ir kad laikinojo įdarbinimo imones būtų principas ir kad laikinojo idarbinimo imones būtų principas ir kad laikinojo idarbinimo imones natuojams sistem, siekiart veiksmingai prisidėti pirė darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo tomų pletojimo (Direktyvos 2008/104/EB 2 straipsnis). Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad Direktyvos 2008/104/EB nuostatos buvo įgyvendintos 2016 metais šalių ginčo santykių metu galiousiame Įstatyme, remdamasis Įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 3 punktu, DK 75 straipsnio 2 dalimi, Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsniu, nusprendė, jog būtient ieškovė – laikinojo įdarbinimo imonė – atsakinga už laikinijų darbuotojų darbo tužmokesčio dydi, ne mažesnį natio iliakinijo darbo nudotojas būtių juos įdarbinims pagala darbo sutarti (pe pačioje darbo vietoje. Teismas, atsižvelgdamas į runodytas aplinkybes, išeksovę, kaip laikinijų darbuotojų darbodave, turničia DK įvirintas pareigas, pripažino pažeidusia DK 75 straipsnio 2 dali, nes atsakovams buvo mokami akivaizdžiai mažesni athyginimai, nei jie mokami nuolatiniams trečiojo asmens darbuotojams, dirbantiems pagala darinistracinį darbą.

Teismas nurodė, kad pagal darbo sutarčių nuostatas, realai vykdytas užduotis visi atsakovai vykdė administracinio pobūdžio funkcijas, buvo tam tikrų sričių EIGE nuolatinių ES tamautojų asistentai. Pareigybių aprašymų atsakovai neturėjo, todėl nebuvo galimybės palyginti, ar buvo analogiškos darbo vietos arba kieno funkcijas atsakovai galėjo dubliuoti ar pavaduoti attinkamus tamautojus jų nedarbingamo dėl ligos, šeiminių aplinkybių ir kt. atvejais, nes visas šias funkcijas jie vykdė ir iš dalies, ir visa apimtimi nesant tiesioginių jų vadovų darbe. Teismas pažymėjo, kad, į bylą esant pateiktiems elektroniniams laiškams, susirašinėjant atsakovams su jų tiesioginiais vadovais dėl užduočių, matyti, jog atsakovai vykdė savo vadovų jiems skiriamas užduotis, nežinodami ir negalėdami žinoti (nesant pareigybinių nuostatų), ar tos užduotys patenka į jų kompetencijos ir atsakomybės ribas. Teismas sutiko, kad atsakovai negalėjo būti platbiniti tiesiogiai dėl sudėtingos ES tamautojų įdarbinimo specifikos ir reislavimų pačiai institucijai, tačiau tai nepaneigė fakto, kad atsakovai vykdė (š dalies) EIGE dirbančių sutartininkų funkcijas. Teismas pabrėžė, jog atsakovai gali būti prilyginti EIGE dirbantiems sutartininkams DK 75 straipsnio 2 dalies kontekste.

Teismas vertino, kad byloje yra nepaneigiama, jog analogiškas funkcijas atliekantys darbuotojai galėtų būti įdarbinti tiesiogiai EIGE, nors jiems ir būtų taikoma kitokia atrankos tvarka, kitokios atsakomybės ir mokamas būtent ES

tamautojų sąlygose kvalifikuotas darbo užmokestis. Atsakovų vykdytos užduotys, darbinės funkcijos nebuvo kitokios ir nebūdingos EIGE veiklai, kad jų negalima būtų priskirti nuolat EIGE dirbantiems tamautojams ir pareigūnams. Tiek ieškovė, tiek trečiasis asmuo sutiko, kad atsakovai, vykdydami trumpalaikių darbuotojų pareigas, padėjo ES tamautojams rengiant įvairius dokumentus, o tai ir attitinka užduotis, priskirtas trumpalaikiams darbuotojams.

Teismas taip pat pabrėžė, kad laikinojo darbo naudotojas EIGE įsteigas Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, kurio 13 straipsnis nustato, jog EIGE darbuotojams taikomi Europos Bendrijos (EB) pareigūnų tarmybos nuostatai ir kitų EB tarnautojų idarbinimo salygos, nustatytos Reglamentu 259/68, bei EB institucijų bendrai primirtos taisyklės, skirtos šiems tarmybos nuostatams ir įdarbinimo aglygoms įgyvendinti. Tai kad trečiasis asmuo pasirinko dalies personalo įdarbinimo formą per įdarbinimo agentūrą su laikinaisiais darbuotojais, tokiu būdu siekdamas sumažinti žmogškųjų šteklių kaštus atitinkamose pozicijose ir išvengti įlgesnės ir sudėtingsnės nuolatinių darbuotojų. ES tarnautojų atrankos procedūros, nebuvo vertinama kaip pagrindas per laikinojo darbo sutartis įdarbinitems atsakovams mokėti žymiai mažesnį darbo užmokest nei nustatytas ES tarnautojams. Teismas pabrėžė, jog isškovė, vykdydama sutartines trečiojo asmens skelbto konkurso sąlygas, turi prisiinti jai tenkančią didžiausią atsakomybę dėl įdarbinamų laikinųjų darbuotojų nediskriminacinio darbo užmokesčio mokėjimo (DK 75 straipsnio 2 dalis).

Teismas pažymėjo, kad atsakovai nebuvo ir negalėjo būti pripažnti pareiginais ar tamautojų darbinimo sąlygų reglamentų prasme, tačiau faktiškai jie atliko nuolat EIGE dirbančių darbuotojų darbo funkcijas. Teismas pažymėjo, kad atsakovai privalėjo turėti tin aukštą kvalifikaciją, apinančią tiek aukštąjį universiteimį išsilavinimą, tek labai gerą anglų kalbos žinojimą, atsakovams buvo privalu žinoti visus darbdavio ir jo darbe naudojamus dokumentus, gauti informaciją apie klientus, bendradarbiavimo partnerius, tiekėjus, subrangovus, finansinus ir apskaitos duomenis, informaciją apie naudojamas technologijas, saugotiną informaciją, informaciją apie darbo naudotojo valdymo organų sprendimus; tap par unstatytą galimybė būti adiamiems i komandiruotes bei janetigotiems nekonkuruoti ir neparaudotiu turimos informaciją, sietismas, vertindamas neapibrėžią darbo sutarties galiojimo terminą, keletą kartų pratęstas sutartis, laikė, kad iš esmės atsakovai vykdė nuolatinių darbuotojų funkcijas. Iš esmės tiek atsakovai, tiek ieškovė ir trečiasis asmuo, jų atstovai nurodė, kad atsakovai atlikdavo nuolat dirbančių specias pienis laikė, darbandavi partnerius, tiek ieškovė ir trečiasis asmuo, jų atstovai nurodė, kad atsakovai atlikdavo nuolat dirbančių specias pienis laikė darbandavi partnerius tiek atsakovai, tiek ieškovė ir trečiasis asmuo, jų atstovai nurodė, kad atsakovai atlikdavo nuolat dirbančių specias pienis laikė darbandavi ir takovai tiek ieškovė ir trečiasis asmuo, jų atstovai nurodė, kad atsakovai atlikdavo nuolat dirbančių specias pienis laikė darbandavi ir takovai tiekė leškovė ir trečiasis asmuo, jų atstovai nurodė, kad atsakovai atlikdavo nuolatinių darbandavo pienis laikė laikėjus ir takovai tiekė laikėjus ir takovai tiekė laikėjus atlikautinių darbandavinių darbandavininių darbandavinių darbandavinių darbandavinių darbandavinių darba

Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad laikinųjų darbuotojų darbo finkcijos nėra suskirstytos į kokias nors kvalifikacines kategorijas, įvertinęs vykdytas finkcijas, kvalifikacija, vidinę subordinacija Institute, nusprendė, jog atsakovams turi būti taikomi sutartininkams ("Contract Agent") nustatyti darbo apmokėjimo kriterijai, kaip tai nustatyta 1968 m. vasario 29 d. Tarybos Reglamentu (EEB, Euroatomas, EAPB) Nr. 259/68 patvirtintų Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) "Sutartininkam" 80 straipsnyje.

nuostatų (tolau – Nuostatai) "Sutartunikar" 80 straipsniy, vertino, jog atsakovai pagrįstai reikalauja, kad jiems būtų už darbą sumokama prilyginant jų funkcijas bent minimaliausiai pagal jų atliekamą darbą kategorijai, nes ir I grupės darbuotojų darbo užmokestis yra aukštesnis už atsakovams nustatytą darbo sutartyse, o pagal dalį savo atliekamų funkcijų ir jiems keliamus reikalavimus jie galėtų būti prilyginti III grupės darbuotojams pagal atliekamą funkcija. Atlitinkamai teismas pripažino, kad atsakovams nustatytą darbo sutartyse, o pagal dalį savo atliekamų funkcijų piems keliamus reikalavimus jie galėtų būti prilyginti III grupės darbuotojams pagal atliekamas funkcijas. Atlitinkamai teismas pripažino, kad atsakovų parieginimo sąlygas, atlitinkamišas visas užduočių atlikimo (asistentų) sąlygas ir ceruzis pagal gytą išsimokslinimą. Teismas nusprendė, kad atsakovų vykdytos finkcijos ddžiausia apintini parieginimas pagala, t. y. kanceliarinės ir sektrotrių užduotys, atlikimos, raštinės valdymas ir kitos lygiavertės techninės užduotys, atliekamus prižūrint parieginiams ar laikiniesiems darbuotojams. Nesant atsakovų pariegybinių funkcijų detalaus aprašymo, nebuvo galimybės jas prilyginti konkrečiai tikslingai vienai kategorijas ir darbo vėtai, todėl, atsakovams prašant darbo užmokesti mokėti bent II grupės 4 kategorijos pagal šdėstytus argumentus dėl pariegybių panašumo, toks reikalavims buvo tenkintas, nustatam, kad atsakovams turėjo būti mokamas 2017,02 Eur darbo užmokestio priteistinas šmokėti darbuotojams mėnesinio darbo užmokestio skirtumų sumas (neatskaičius privadomų mokesčių) už 6 mėnesių laikotarpius, atlitinkamai priteisiant darbo užmokesčio papinama prašant darbo užmokesčio valtumio atlientus atlientus parietis atlientus atlien

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, širagrinėjusi ieškovės apeliacinį skundą, 2019 m. birželio 20 d. nutartimi apeliacinį skundą dėl ginčo esmės atmetė, Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 20 d. sprendimo dalį, kuria EIGE iš ieškovės priteistas 2000 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, panaikino, kitą spendimo dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo paliko nepakeistą.

Kolegija nepagristais laikė ieškovės argumentus, kad atsakovų darbo teisės nėra pažeistos, nes laikinojo darbo naudotojas EIGE neturi tokio pobūdžio nuolatinių darbuotojų, todėl, sprendžiant dėl atsakovų lygių galimybių gauti vienodą darbo užmokesti, neegzistuoja byginimo objektas. Kolegija pažymėjo, jog Direktyvos 2008/104/EB 5 stratpsnio 2 dalyje nustatyta laikinių darbuotojų nediskriminavimo garantija nereikalaują palyginti laikiniųjo darbo trandotojo i užmokesčiu. Pagasmio 2 dalybitinita tik nustatyta kols darbo trandotojo tiesiogai idarbintų kinų darbuotoju darbo užmokesčiu. Pagasmio 2 dalybitinita tik nustatyta tik kols darbo trandotoju būtų (hipotetiškai) mokamas, jei jis būtų tiesiogai idarbintas pas laikinojo darbo naudotoją (iš esmės tokia pat taisyklė buvo nustatyta ir Įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 3 punkte, galiojusiame iki 2017 m. liepos 1 d.).

Kolegija pabrėžė, jog byloje kilęs ginčas, ar laikiniesiems darbuotojams yra mokamas teisingas darbu užmokestis, yra ginčas dėl diskriminacijos, o nagrinėjamt toki ginčas, ar laikiniesiems darbuotojams yra mokamas teisingas darbu užmokestis, yra ginčas dėl diskriminacijos, o nagrinėjamt toki ginča, darbuotoju nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą, kad jis patyrė diskriminacija, darbdaviui tenka pareiga įrodyti, kad diskriminacijos nebuvo (DK 26 straipsnio 5 dalies). Atsižvelgiant į šiuos du aspektus, pagrinduiniu šio darbo ginčo objektu kolegija laikė tai, ar darbdavys įrodė, kokiomis salygomis (šiuo atveju – tik darbo užmokesčio sąlygos aspektu) laikinojo darbo naudotojas galėtų priimt į darbotojas tenkininguis vertino ieškovės argumentus, kad laikinojo darbo naudotojas dėl specifinio teiskojas ingali priimti darbuotojų pagal darbo sutartį (kurio parumentus, kad laikinojo spareigino" statuso), be to, pabrėžė, jog šie teiginiai patvirtina tai, kad tokioms darbo funkcijoms tiesiogai pagal priimti darbuotojam shipotetiškai mokėtinas darbo užmokestis pagal DK 75 straipsnio 2 dalį yra tinkamas palyginti sprendžiant šioje byloje keliamą diskriminacijos problemą.

Kolegija neturėjo pagrindo kitaip nei pirmosios instancijos teismas vertinti aplinkybių, kad atsakovų vykdytos funkcijos labiausiai atitinka funkcijas, nustatytas Nuostatų (IV antraštinėje dalyje "Sutartininkai") II grupės 4–7 lygių (kategorijų) sąraše, be to, vertino, jog pirmosios instancijos teismas pagristai nusprendė, kad atsakovų pareigybės pagal faktiškai vykdytas funkcijas atitinka ne žemesnę nei II grupės 4 kategoriją, ir pagal tai nustatė palyginamąjį darbo užmokestį, kurį laikinojo darbo naudotojas būtų mokėjęs, jei atsakovus būtų įdarbinęs tiesiogiai.

Kolegija taip pat pažymėjo, jog pirmosios instancijos teismas neprilygino ir nesuteikė atsakovams "Bendrijos tamautojų" teisinio statuso. Teismo atliktas palyginimas neviršijo DK 75 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų, t. y. buvo atliktas tik sprendžiant dėl nediskrimimacinio darbo užmokesčio mokėjimo. Be to, nei ieškovė, nei trečiasis asmuo nepateikė teismui kitų teisinių argumentų, jog laikinojo darbo naudotojas būtų tiesiogai įdarbinęs darbuotojus toms pačioms atsakovų vykdytoms darbo funkcijoms už kitokį darbo užmokestį, nei nustatė teismas.

vykdytom darbo inniccjom krejnts je ESTT del prejudicinio sprendimo, nurodžiusi, jog ginčui spręsti tiesiogiai nėra taikomos Direktyvos 2008/104/EB nuostatos, be to. Lietuvos nacionaliniai teisės aktai, įvirtindami laikinųjų darbuotojų nediskriminavimo principą, nenustato šimčių, susijusių su mužau palankių nuostatų galiojimu dėl laikinojo darbo naudotojo vykdomos ekonominės ar kitos veiklos, todėl prejudicinio sprendimo šaškinimai nebūtų reikšiningė šiam ginčiu. Kolegija taip pat veitrino, og ieškovės argumentati, kad EIGE nevykdo ekonominės vakta dėli to jai, kaip laikinojo darbo naudotojai, netakytinos Direktyvos 2008/104/EB muostatos, nėra pakankamai argumentuoti. Kolegija atairp pat veitrino, jai gis sumoka tiesioginis variotojas, todėl treciojo asmens vykdoma tiriamoji veikla, susijusi su kūrimu ir informacijos veišnimu, yra ekonominė veikla Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 2 dalies prasme. Kolegija taip pat netenkino prašymo kreiptis dėl prejudicinio sprendimo dėl Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsnio 1 dalies muostatų ašklinimo, nurodžiusi, kad jos yra aškios, be to, šioje byloje teismas atsakovų neprilygino ES tamautojams, o tik nustatė, kokį darbo užmokestį laikinojo darbo naudotojas mokėtų, jeigu tiesiogiai įdarbintų darbuotojus atsakovų darbo funkcijoms vykdyti.

Kolegija taip pat netenkino ieškovės prašymo pakeisti sprendimą dėl atsakovės M. L., nurodžiusi, jog pirmosios instancijos teismas nepriteisė šiai atsakovei darbo užmokesčio nepriemokos už laikotarpį iki 2018 m. birželio 1 d., o priteisė už 6 mėnesius.

Kolegija, spręsdama dėl ieškovės argumentų, susijusių su bylinėjimosi išlaidų paskirstymu, iš dalies sutiko su ieškove, kad šioje byloje teismo sprendimu nebuvo apginti trečiojo asmens interesai. Kolegijos vertinimu, trečiasis asmuo kaip laikinojo darbo naudotojas pagal DK 75 straipsnio 2 dalį yra subsidiariai atsakingas už atsakovams taikytas diskriminacines nuostatas, todėl sprendimas trečiajam asmeniui yra lygiai taip pat nepalankus, kaip ir ieškovei, ir jis, kaip ir ieškovė, neturi teisės į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atitinkamai teismo sprendimas buvo patikslintas ir trečiojo asmens prašymas priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą iš ieškovės buvo atmestas.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimų į jį teisiniai argumentai

- Ieškovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 20 d. nutarties dalį, kuria nutarta Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 20 d. sprendimo dalį dėl ginčo esmės palikti nepakeista, ir priimti naują sprendimą ieškovės ieškinį fenkinti pripažinti, kad V. V., R. V., M. L., E. S. bei M. P. reikalavimai dėl darbo užmokesčio nepriemokų šieškojimo bei darbo užmokesčio dydžio pakeitimo yra nepagyristi, ir juos atimesti, Darbo ginčų komisijos 20 d. sprendimą laikyti netekusiu galios bei priteisti bylinėjimosi šlakitų, patitų bylą naginėjant pirmosios, apeliacinės instancijos bei kasaciniame teismuose, atlyginimą. Ieškovė taip pat prašo kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo jos pateiktais klausimais. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - uestruose, atygnimą. Ieskove taip pat prašo kreipts į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priemimo jos pateiktais klausimais. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

 30.1. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė Direktyvos 2008/104/EB nuostatas, įgyvendinančias DK 75 straipsnio 2 daljie. DK 75 straipsnio 2 daljim (kaip ir Direktyvos 2008/104/EB nuostatomis) siekiama suvienodinti ne bet kokiu laikinuju darbuotojų ir laikinojo darbo naudotojo molatinių darbuotoja, tek konkrečiai tu, kurie užima ta pačia darbo vieta (atlieka tapatų darba), darbo apmokėjimo sąlygas. DK 75 straipsnio 2 dalyje vartojama formuluotė, ja pati darbo vieta (parasiko pareigos) ir pan. Ieškovės vertinimim, tealus darbo užmokestio palyginimas (DK 75 straipsnio 2 dalyje vartojama formuluotė) yra irmnomas tada, kai pas laikinojo darbo naudotoją yra tapati darbo vieta (atlieka tapatų darbo) vieta (parasiko pareigos) ir pan. Ieškovės vertinimim, tealus darbo užmokestio palyginimas (DK 75 straipsnio 2 dalies prasme) yra irmnomas tada, kai pas laikinojo darbo naudotoją yra tapati darbo vieta (atlieka tapatų darboutojam; to vieta (atlieka tapatų darboutojam; to vieta (atlieka tapatų darboutojam; takitiskai mokamu darbo užmokestiu, o pastarajai darbo vieta iesant neužimati (joje nesant įdarbintų nuolatinių darbuotoja, usatatytu atlyginimu (nustatarti jo ribas kolektyvinėje sutartyje, darbo apmokėjimo sistemoje ir pan.). Šiuo atveju teisma, atlikdami hipotetinį darbo užmokesčio palyginimas, privalėjo atsižveleti ne i kitų darbuotojų (kitų darbo vietų) apmokėjima, o į laiknojo darbo raudotojo valią dėl galimo darbo užmokesčio mokėjimo, jeigų pas laiknojo darbo naudotoją būtų įdarbintų nuolatinių darbuotoja, atliekantys lygai tokias pačias finkcijas, kaip ir atsakovaa Tik toks darbo užmokesčio palyginimas būtų atliekę DK 75 straipsnio 2 dalyje į ivritintas nuostas. Ieškovės teigimų, teismų partikas pakėjas finkcijas, pagal tarbo vieta užmančių) nuolatinių darbuotojų ar net tamautojų (dirbančių ne pagal darbo vietas užmančių) n
 - 30.2. Teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, nustatančios, jog netgi tuo atveju, kai egzistuoja galimybė palyginti laikinojo darbuotojo i ratitinkamo nuolatinio darbuotojo darbo vietas, laikinojo darbuotojo darbo užmokestis bet kuriuo atveju priklauso nuo jo turimos patiries, asmeninių giūdžių, kitų darbdaviai reikšmingų kriterijų ir pan. (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje bvojos Nr. 3K.3-300-248/2017). Siuo atveju ieškovė paterinidė ablinkybė, jog atsakovai ne tik neatliko analogišti, kurias vykdo nuolatinia IEG tarnautojo, kelami kelami kvalifikacijos reikalavimai buvo žymiai mažesni už nuolatinians tarnautojams nustatytus reikalavimus, taip pat esmingai skyrėsi ir ES tarnautojubei atsakovų teisinis statusas, jų priėmimo dirbti pas laikinojo darbo naudotoja tvarka. Be to, pasiūlymas sudaryti neterminuotą sutartį, suteikiančią galimybė tapti nuolatinia IES tarnautoju, pateikamas tik tiems kandidatams, kurie iveikia grėža atviro konturso procedūra. Naemėiamt byla pirmosios ieisme, patvs atsakovai pripažino fakta, iog patinėta procedūra vas sudetinas, o R. V., duodamas paasikinimas teismo posėdžio metu, patvirino, kad mėgino kandidatuot ji nuolatinio EIGE tarnautojo pozicija, tačiau konkurso salygų nejvykderi dėl šios priežasties sutartis dėl nuolatinio finkciių atlikimo EIGE su iuo sudaryta nebuvo Minimas atsakovas darbo pasiūlymo negavo, nes neatitiko aukštesnių reikalavimų, kelamų nuolatinė pozicijai, į kurią mėgino kandidatuoti. Šiuo atveju apeliacinės instancijos teismas nepasisakė dėl to, kad tokio reguliavimo aiškinimu potencialai būtų sudaromos galimybės apeiti Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių unolatinių tarnautojų įdarbinimą EIGE, reikalavimus, kelamų atsakovų kvalifikacija, kurios apeliacinės instancijos teismas nevertino DK 75 strapsmo 20 dalies aspektu, patenka į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo akcentuojams mokėtino darbo užmokesčio.
 - 30.3. Ieškovė nurodė, jog EIGE ekonominės veiklos, kaip ji suprantamaDirektyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 2 dalies prasme, nevykdo, todėl direktyva EIGE netaikytina. Be to, apeliaciniame skunde buvo išdėstyti argumentai, pagristi Europos Komisijos pozicija, kuria vadovaujantis Europos Sajungos taisyklės dėl kitų darbuotojų įdarbinimo sąlygų ir tamybos nuostatai atsakovams, kaip laikiniesiems darbuotojams, negali būti taikomi, kadangi jie nėra Europos Sajungos pareiginai ir kiti tamautojai. Atsakovų darbo vieta negali būti tyginama su EIGE nuolatinių tamautojų darbo vieta. Atsižvelgalama į būtinybę bykoje aškinti bei taikyti Europos Sajungos teisės normas, ieškovė apeliacinės instancijos teismu pareiškė prašymą kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priemimo. Ieškovės teigimu, apeliacinės instancijos teismas, atsisakydamas tenkinti šį prašymą, pažeidė CPK 3 straipsnio 5 dalį. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 40° straipsnio 1 dalį. Nagrinėjamo ginčo atveju apeliacinės instancijos teismas atsisakė tenkinti prašymą kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priemimo nesant neiotace ėclairė, nei acte clair atvejų. Šiuo atveju yra būtinas konkretus ESTT išaiškinimas dėl tokių subjektų, kaip EIGE, vykdomos veiklos, t. y. ar Europos Sajungos agentūros, užikrinančios visuomenės interesų tenkinimą, neatlygintinė veikla laikytina paslaugų teikimu, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 2 dalį. Be to, apeliacinės instancijos teismas, mėgindamas aiškinti Direktyvos 2008/104/EB nuostatas, pateikė klaidingą jų aiškinimą.
 - 30.4. Apeliacinės instancijos teismo teiginys, kad nėra pagrindo kreiptis prejudicinio sprendimo, susijusio su Direktyvos 2008/104/EF 5 straipsnio 1 dalies nuostatų aiškinimu, nes jos yra aiškios, paleikais instancijos teismo pateiktas paaiškinimas negali būti pripažįstamas tinkamu atsisakymo kreiptis į ESTT motyvavimu (Europos Žmogaus Teisių Teismo 2019 m balandžio 16 d. sprendimas byloje *Baltic Master Lia prieš Lietuva*), be to, šis klausimas nėra aiškus. Šią aplinkybę patvirtina ir faktas, jog minimu klausimu išsiskyrė teismų ir Europos Komisijos pozicija, nes, skirtingai nei Europos Komisija, teismai laikė, kad atsakovai, kaip laikinieji darbuotojai, (jų darbo vieta) gali būti prilyginti nuolatiniams ES tarnautojams, dirbantiems EIGE (jų darbo vietai).
- Trečiasis asmuo EIGE pateiktu prisidėjimu prie kasacinio skundo prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 20 d. nutarties dalį, kuria nutarta Vilniaus miesto apylinkės teismo 2019 m. vasario 20 d. sprendimą dėl ginčo esmės palikti nepakeistą, priimti naują sprendimą ieškinį tenkinti ir priteisti iš atsakovų bylinėjimosi išlaidų, patirtų bylą nagrinėjant pirmosios, apeliacinės irstancijos bei kasaciniame teismuose, attyginimą. Trečiasis asmuo taip pat prašo kreiptis į ESTT su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, papildomai atsakant į jo pateiktus klausimus. Prisidėjimas prie kasacinio skundo grindžiamas šiais argumentais:
 - augyaimą. Treciasis asmo taip pat praso kreipois [EST1 su prasymi primu preducini sprendimą, papidoma asakam jo patentus katasimus. Prastejimas prie kasacimo skunto grinuziamas sais argumentamas. 31.1. Teismai, taikydami Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsniį ir su juo susijusią nacionalinę teise, turėtų įvertinti, ar Direktyvos 2008/04/EB taikymas dėl nediskriminuojančio darbo užmokesčio nepažeidžia kitų ES teisės normų. ESTT ne kartą yra pažymėjes, kad nacionaliniai teismai turi nustatyti, ar konkretus darbdavys yra viešosios valdžios institucija ir kaip jam galima taikyti ES darbo teisės nuostatas (ESTT 1986 m. vasario 26 d. sprendimas byloje Marshall 1, C-152/84; 1990 m. liepos 12 d. sprendimas byloje Foster, C-188/89). Viešieji subjektai pasžymi tuo, kad turi savitą finansų (biudžeto) sistemą, kuri yra nustatyta teisės aktais, be kita ko, reglamentuojan funkciju, viešąji finansavimą. Pipažimus, kad aliknieji darbutotoja įvokalą laiknieji darbutotoja į vokalą in patasia į patasia patasia į vokalą laiknieji darbutotoja į vokalą in patasia patasia į vokalą in patasia į vokalą in patasia į vokalą in
 - 31.2. Finansų reglamentas draudžia perduoti vykdyti funkcijas asmenims, kurie nedirba pagal Nuostatus, todėl, atsižvelgiant į nurodytus argumentus, į tai, kad EIGE yra viešasis darbdavys, turintis specialias SESV, Nuostatų įtvirtintas teises ir pareigas ir kurio pajamų bei išlaidų taisykles nustato Finansų reglamentas, prašoma kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo prašant atsakyti ir į trečiojo asmens papildomus klausimus.
 - 31.3. Apeliacinės instancijos teismo EIGE prašė kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, tačiau teismas prašymą paliko nenagrinėtą, nesilaikydamas CPK 320 straipsnio 1 dalies.
- Atsakovai V. V., R. V., M. L., E. S., M. P. atsiliepimu į kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti, Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 20 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepimas į kasacinį skundą grindžiamas šiais argumentais:
 - 32.1. Ieškovės pozicija dėl DK 75 straipsnio 2 dalies nuostatos reikšmės yra nepagrįsta, prieštaraujanti DK nuostatos tekstui, be to, Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta taisyklė yra perkelta įDK 75 straipsnio 2 dali. DK 75 straipsnio 2 dalis laikinojo darbuotojo darbuotojo darbuotoju darbuotoja. Vaida pruokesčiu, kuris būtų mokamas konkrečiam laikinajam darbuotojaus, jeigu jis dirbtų kaip nuolatinis darbuotojas. Taigi, nustatant tinkamą atlygimimo už tą patį darbuotojaus, bet turi būti vertinama, kiek konkretus laikinasis darbuotojas, kuri jis atlieka laikinojo darbuotojo pozicijoje, jeigu būtų įdarbintas tiesiogai.
 - 32.2. Ieškovės nurodomas laikinųjų darbuotojų ir laikinojo darbo naudotojų nuolatinių (tiesiogiai įdarbintų) darbuotojų atlyginimą lyginimas yra aktualus tik kaip viena iš priemonių objektyviam laikinųjų darbuotojų atlyginimo dydžiui

nustatyti, tačiau toks lyginimas nėra privalomas ar imperatyvus DK. Direktyvos 2008/104/EB nuostatų prasme. Šiuo atveju, atsižvelgiant į fakta, kad EIGE teigė neturinti darbuotojų, atliekančių analogiškas funkcijas, atsakovų darbo funkcijoms, ir į fakta, kad EIGE yra subjektas, kurio visų irnanomų rūšių darbuotojų attyginimai yrabendrai nustatyti ir patvirtinti jai taikytimais norminiais aktais, akivaizdu, kad atsakovų lyginimas su konkrečiais tiesiogiai įdarbintais darbuotojais yra netikslingas. Šiuo konkrečiu atveju atsakovants moketini attyginimai nustatyti ir p lyginant juos su kitais darbuotojais, tačiau atsižvelgiam į rašytinius dokumentus, kuriuose yra užfiksuoti minimalūs ir maksimalūs darbo užmokesčiai, moketini visems ir bet kokiems EIGE tiesiogiai įdarbinaniems darbuotojams. Istekvės nurodoma laikinijų darbuotojų attyginimo nustatymo metodika, t. y. lyginant juos su kitais darbuotojais, gaktų būti aktuali, jeigu nebūtų aiškaus informacijos šaltinio apie tai, kokius attyginimus EIGE privalo mokėti savo tiesioginiams darbuotojams.

- 32.3. Atsakovams nebuvo surašyti ir pateikti pareiginiai nuostatai, reglamentuojantys privalomas laikinųjų darbuotojų funkcijas, o darbo užduotis EIGE laikiniesiems darbuotojams pateikdavo pagal tuo metu egzistuojantį poreikį. Atsakovų, kaip laikinųjų darbuotojų, vykdytos darbo užduotys buvo išimtinai administracinio pobūdžio, todėl atsakovai pagristai save priskiria ir prilygina II funkcinės grupės darbuotojams, atliekantiems kanceliarines arba sekretorių užduotis, biuro valdymo ir kitas lygiavertes užduotis. Taigi atsakovai pagristai savo darbo funkcijas prilygino II funkcinės pareigų grupės žemiausiam įmanomam 4 lygiui.
- 32.4. FGII grupci lalkinieji darbuotojai priskirtini pagal jų atliekamų darbų pobūdį ir tipą, o ne pagal jų kvalifikacinės savybės. K valifikacinės savybės būtų buvusios reikšmingos, jeigu laikinieji darbuotojai būtų reikalavę FGII aukštesnių kategorijų algų ar net FGIII lygio algos. Be to, laikinieji darbuotojai nėra tie subjektai, kurie privalo attiikti atrankos kriterijus į nuolatinio darbo pozicijas, nes laikinieji darbuotojai yra specifinio statuso subjektai, kurių nediskriminavimo taisyklės įtvirtintos DK pirmiausia ir skirtos tam, kad tokie asmenys nebūtų diskriminuojami vien tuo pagrindu, jog jie buvo įdarbinti kaip laikinieji, o ne nuolatiniai darbuotojai. Be to, trečiasis asmuo ieškovei buvo nurodęs, kad laikinieji darbuotojai, jeigu būtų įdarbinti bendra tvarka, gautų attirinkamą atlyginimą.
- 32.5. Kasaciniame skunde yra pateikiama nepagrista informacija apie R. V. teismo posėdžio metu duotus paaiškinimus apie mėginimą kandidatuoti dėl tiesioginės darbo vietos EIGE. R. V. kandidatavo trijose kitose ES institucijose į FGIII kategorijos (dar aukštesnės nei FGII) tarnautojo vietą ir visuose konkursuose jiatitiko kvalifikacinius reikalavimus, todėl buvo pakviestas į darbo pokalbius. Šiuo atveju svarbu tai, kad konkurso dėl darbo pozicijos metu darbdavys išsirenka jam priimtiniausią darbuotoją tai konkrečiai situacijai.
- 32.6. DK 75 straipsnio 2 dalyė į rivirintu reguliavimu, attinkančiu DK 75 straipsnio 2 dalį, attinkančiu DK 75 straipsnio 1 dalyė invirintu reguliavimu, attinkančiu DK 75 straipsnio 2 dalį, attinkančių darbuotojų atlyginimų nustatymo modelį formuojant viešųjų pirkimų sąlygas, pavyzdžiui, Europos maisto saugos tamyba (EFSA), Europos Sąjungos teisminio bendradarbiavimo agentūra (EROJUST), Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), ES įstaigų vertimo centras (CDT).
- 32.7. Apeliacinės irstancijos teismas pagrįstai nesirėmė Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m birželio 30 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. 3K-3-306-248/2017. Civilinėje byloje Nr. 3K-3-306-248/2017 buvo sprendžiama dėl laikinojo darbo užmokesčio dydžio nustatymo, kai laikinasis darbuotojas atliko visiškai tokias pačias darbo funkcijas kaip ir kiti laikinojo darbo naudotojo įdarbinti darbuotojai, tačiau prašė atlyginimo, kuris būtų ne bazinio dydžio, bet didesnio nei nustatytas minimalis atlyginimas tokio tipo darbuotojams. Atlitinkamai, esant nurodytoms faktinėms aplinkybėms civilinėje byloje Nr. 3K-3-306-248/2017, buvo aktualu vertini asmens kvalifikacija ir individualius požymius. Šiuo atveju atsakovai irodinėjo, kad jų atliekamos darbo funkcijos atitiko bent jau žemiausios administracinį darbo dirbančių darbuotojų kategorijos funkcijų aplivežimą. Atsakova asmeninių savybių, kvalifikacijos ar specifinių darbo finkcijų jems turėtų būti mokamas aukštesnės, specifinės kategorijos darbuotojų atlyginimas.
- 32.8. Teškovės prašymas kreiptis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra nepagrįstas, nes šiuo atveju poreikio aiškinti Europos Sąjungos teisės aktus nėra. ESTT nenagrinėja valstybės narės konkrečioje byloje taikytinos teisės klausimų. Šiuo atveju atsakovų teisės yra kildinamos iš DK, o ne ES teisės aktų; ginčo šalys yra Lietuvos Respublikos subjektai; ieškovė ir atsakovus saisto pagal Lietuvos Respublikos teisę sudarytos laikinojo darbo sutartys; ieškovės pareigos atsakovams taip pat yra įvirtintos DK, nuostatomis; atsakovai savo reikalavimo teisė kildina iš DK, nuostatų. Be to, EIGE yra pateikusi Europos Komisjos nuomone, kurioje Europos Komisja yra nurodžiusi, kad, jos nuomone, ėškovės ir atsakovų sudarytoms laikinojo darbo sutartins pateita teisė, nes laikineji darbuotojai nėra ES pareigina ir a tramautojai. Attinkami pateitat Europos Komisjas vnomone patvirtina aplinkybę, jog šios bylos ginčo objektas nėra ES teisės reguliavimo dalykas, nepaisant to, kad viena iš laikinojo darbo santykio šalių yra ES įsteigta agentūra (EIGE). Be to, atsakovų vertinimu, ginčo atveju teisiniai santykai susiklosiė tarp išckovės ir atsakovu, pareiga mokėti attirikamo dydžio algą yra išskirtinai ieškovės pareiga atsakovams. Pagal DK nuostatas būtient laikinojo įdarbimimo imonė privalo tužikirinti, kad už darbą laikinojo darbo naudotojim mokamas darbo užmokestis būtų ne mažesnis už užmokestį, koks būtų jam mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotoja būtų laikinąjį darbuotoją įdarbinęs pagal darbo sutartį toje pačioje darbo vietoje, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

IV. Kreipimasis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, šio sprendimo esmė ir dalyvaujančių byloje asmenų rašytiniai paaiškinimai

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. gruodžio 30 d. nutartimi (klaidų taisymo nutartis – 2020 m. sausio 10 d.) buvo sustabdytas bylos nagrinėjimas ir kreiptasi į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą šiais klausimais:

- 1.1. Koks turinys turėtų būti suteikiamas Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalyje esančiai formuluotei "valstybinė įmonė"? Ar Europos Sąjungos agentūros, tokios kaip EIGE, yra laikomos "valstybės įmonėmis", kaip tai suprantama pagal minėtą direktyvą?
- 1.2. Kokiems subjektams (laikinojo įdarbinimo įmonei, laikinojo darbo naudotojui, bent vienam iš ju, o galbūt abiem) pagal Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalį taikytinas ekonominės veiklos vykdymo kriterijus; ar 2006 m gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1922/2006 3, 4 straipsniuose apibrėžios EIGE veiklos sritys bei vykdomos funkcijos laikytinos ekonomine veikla, kaip ji apibrėžia (suprantama) Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalies prasme?
- 1.3. Ar Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 bei 3 dalys gali būti aiškinamos taip, kad pagal jas Direktyva gali būti netaikoma toms valstybinėms bei privačioms laikinojo idarbinimo įmonėms ar įmonėms laikinojo darbo naudotojoms, kurios Direktyvos 1 straipsnio 3 dalyje nurodytuose santykiuose nedalyvauja ir nevykdo Direktyvos 1 straipsnio 2 dalyje minimos ekonominės veiklos?
- 1.4. Ar Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalies nuostatos del laikinųjų darbuotojų teisių į pagrindines darbo ir įdarbinimo sąlygas, visų pirma darbo užmokesčio, visa apimtimi turi būti taikomos Europos Sąjungos agentūroms, kurioms taikomos specialios ES darbo teisės normos ir SESV 335 ir 336 straipsniai?
- 1.5. Ar valstybės narės teisė (DK 75 straipsnis), perkelianti Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalies nuostatas visiems laikinųjų darbuotojų naudotojams (įskaitant ir ES institucijas), nepažeidžia SESV 335 ir 336 straipsniuose nustatyto ES institucijos administracinės autonomijos principo, Europos Sąjungos pareiginų tamybos nuostatuose įtvirtintų darbo užmokesčio formavimo ir mokėjimo taisyklių?
- 1.6. Atsizvelgiant į tai, kad visos pareigybės (darbo funkcijos), į kurias darbuotojus tiesiogiai priima EIGE, apima užduotis, kurias gali įgyvendinti išskirtinai tik darbuotoja, dirbantys pagal Europos Sąjungos pareigūnų tamybos nuostatus, ar atitinkamos laikinųjų darbuotojų pareigybės (darbo funkcijos) gali būti laikomos "ta pačia darbo vieta", kaip nustatyta Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalyje?

Teisingumo Teismas pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pateiktą prašymą 2021 m. lapkričio 11 d. priėmė prejudicinį sprendimą byloje Manpower Lit, C-948/19, kuriuo nusprendė:

- 1.7. Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka situacija, kai laikinojo įdarbinimo įmonė asmenis, sudariusius su ja darbo sutartį, skiria dirbti Europos lyčių lygybės institute (EIGE).
- 1.8. Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pareigos, kurias užima į Europos lyčių lygybės institutą (EIGE) paskirtas kaikinasis darbuotojas, gali būti laikomos "ta pačia darbo vieta", kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, net jeigu visos pareigos, į kurias EIGE tiesiogiai įdarbina darbuotojus, apima užduotis, kurias gali atlikti tik asmenys, kuriems taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tamybos nuostatai.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. gruodžio 8 d. nutartimi buvo atnaujintas civilinės bylos nagrinėjimas ir pasiūlyta byloje dalyvaujantiems asmenims pateikti rašytinius teisinius argumentus dėl prejudicinio sprendimo, tačiau teismo nurodytu laikotarpiu nebuvo gauta jokių papildomų paaiškinimų.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

V. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių vienodo darbo užmokesčio laikiniesiems darbuotojams ir nuolatiniams laikinojo darbo naudotojo darbuotojams mokėjimą, aiškinimo

Nagrinėjamu atveju kilo klausimas, ar pažeidžiant nacionalinę teisę ir Direktyvą 2008/104/EB atsakovams buvo mokamas mažesnis darbo užmokestis nei mokėtinas tuo atveju, jeigu jie būtų įdarbinti tiesiogiai EIGE, ir ar pagrįstai buvo nuspręsta jų naudai išieškoti darbo užmokesčio nepriemokas.

Ginčą nagrinėję teismai nusprendė, jog atsakovams nepagristai buvo mokamas mažesnis darbo užmokestis, nei būtų mokamas tuo atveju, jeigu jie būtų įdarbinti tiesiogiai EIGE.

leškovė kasaciniame skunde teismų pateiktus vertinimus ginčijo, be kita ko, argumentuodama tuo, kad, pirma, EIGE ekonominės veiklos, kaip ji suprantama Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 2 dalies prasme, nevykdo, todėl minėta direktyva EIGE netaikytina; antra, teismai, atlikdami hipotetinį darbo užmokesčio palyginima, privalėjo atsižvelgti ne i kitų darbuotojų (kitų darbo vietų) apmokėjimą, o į laikinojo darbo naudotojo valią dėl galimo darbo užmokesčio mokėjimo, jeigu pas laikinojo darbo naudotoją būtų įdarbinami darbuotojai, atliekantys lygiai tokias pačias funkcijas, kaip ir atsakovai.

Pasisakydama dėl nurodytų kasacinio skundo argumentų, atsižvelgdama į darbo teisinių santykių laikotarpius, teisėjų kolegija pažymi, jog Įstatymas, galiojes iki 2017 m. liepos 1 d., nustatė darbo santykių tarp laikinujų darbuotojų ir laikinojo įdarbinimo įmonių ypatumus, įdarbinimo per laikinojo įdarbinimo įmones santykiuose dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas. Šio įstatymo kontekste laikinojo darbo naudotojas buvo apibrėžias kaip fizinis, juridinis asmuo ar kita organizacinė struktūra, kurių naudai ir kuriems prižūrinti ir vadovaujamt laikinai dirba laikinai laikinai dirba laikinai dirba laikinai dirba laikinai dirba laikin

Minėto įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog laikinojo darbo sutartyje, be DK įtvirtintų būtinųjų darbo sutarties sąlygų, turi būti sulygta, be kita ko, dėl darbo užmokesčio dydžio ir mokėjimo tvarkos. Laikinojo darboutojo darbo užmokestis darbo pas darbo naudotoja laikotarpiu turi būti bent toks, koks būtų taikomas, jeigu darbo naudotojas būtų jį tiesiogiai įdarbinęs toje pačioje darbo vietoje, šiskyrus atvejus, kai laikiniesiems darbuotojams, pasirašiusiems neterminuotą laikinojo darbo sutartį, tarp siuntimų yra mokamas toks pats darbo užmokestis kaip ir siuntimų metu. Taigi Įstatymas gan aiškiai apibrėžė laikiniesiems darbuotojams mokėtino darbo užmokesčio principus.

DK, įsigaliojusiame 2017 m. liepos 1 d., buvo nustatytas iš esmės analogiškas reguliavimas. DK 75 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, jog laikinojo įdarbinimo įmonė privalo užtikrinti, kad už darbą laikinojo darbo naudotojui laikinojo darbo užmokestis būtų ne mažesnis už užmokestį, koks būtų įam mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotojas būtų laikinajį darbuotoją įdarbinies pagal darbo sutartį toje pačioje darbo vietoje, įšskyrus atvejus, kai pagal neterninuotą laikinojo darbo sutartį dirbantys laikinėji darbuotojai tarp siuritimų gaura darbo užmokestį iš laikinojo įdarbinimo įmonės ir šio darbo užmokesčio dydis tarp siuritimų dirbti yra toks pats kaip ir siuritimų dirbti metu. Už pareigos moketi iakinajam darbuotojui už darbą laikinojo darbo naudotojui tokį darbo užmokestį, koks būtų jam mokamas, jeigu laikinojo darbo naudotojas atsako subsidiariai.

Lietuvos Respublikos įstatymų leidėjui 2017 m birželio 6 d. įstatymu Nr. XIII-413 atlikus DK pakeitimus, šis straipsnis buvo papildytas, nurodant, jog laikinojo darbo naudotojas, vykdydamas pirmiau minėtą pareigą, laikinojo įdarbinimo įmonės pareikalavimu turi pateikti informaciją apie jo įdarbintiems atitinkamos kategorijos darbuotojams mokamą darbo užmokestį.

Pagal ESTT praktiką nacionalinis teismas, taikydamas nacionalinis teisės aktus, ypač nacionalinis į susijusios direktyvos tekstą ir tikslą, kad būtų pasiektas joje nustatytas rezultatas (žr., be kita ko, ESTT 2005 m kovo 10 d. sprendimo byloje Vasiliki Nikoloudi prieš Organismos Tilepikoinonion Ellados AE, C-196/02, 73 punktą; 2010 m sausio 28 d. sprendimo byloje Uniplex (UK) Lid prieš NHS Business Services Authority, C-406/08, 45–46 punktus ir juose nurodytą ESTT praktiką). Atsižvelgus į tai, jog minėtos nacionalinės nuostatos į Lietuvos Respublikos teisę perkeltos įgyvendinant Direktyvą 2008/104/EB, svarbu atsižvelgti į šios direktyvos taikymo sritį, jos apibrėžiamus principus bei jų paskirtį (Įstatymo 1 straipsnio 4 dalis).

Direktyvos 2008/104/EB 12 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šia direktyva nustatoma laikinujų darbuotojų teises ginanti sistema, kuri yra nediskriminuojanti, skaidri bei proporcinga ir kurioje taip pat atsižvelgiama į darbo rinkų bei darbo santykių įvairovę.

Direktyva 2008/104/EB taikoma darbuotojams, pasirašiusiems darbo sutartį ar turintiems darbo santykių su laikinojo įdarbinimo įmone, kurie paskirti laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose joms prižiūrint ir vadovaujamt (Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 1 dalis).

Pagal Direktyvos 2008/104 1 straipsnio 2 dalį ši direktyva taikoma valstybinėms ir privačioms įmonėms, kurios yra laikinojo įdarbinimo įmonės ar įmonės laikinojo darbo naudotojos, vykdančios ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į tai, ar jos veikia siekdamos pelno. Direktyvos 2008/104/EB taikymo srityje įmonė laikinojo darbo naudotoja yra suprantama kap fizmis ar juridinis asmuo, kuriam ir kurio prižiūrimas bei vadovaujamas laikinai dirba laikinasis darbuotojas (d dalis); pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos – darbo ir įdarbinimo sąlygos, nustatytos įstatymuose, kituose teisės aktuose, kolektyvinėse sutartyse ir (arba) kitose bendro pobūdžio privalomose nuostatose, galiojančios įmonėje laikinojo darbo naudotojoje ir susijusios su: i) darbo laiko, viršvalandžių, pertraukų, poilsio laiko, naktinio darbo, atostogų ir valstybinių švenčių trukme; ii) darbo užmokesčiu (f dalis) (Direktyvos 2008/104/EB 3 straipsnio 1 dalies d, f dalys).

Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsnis apibrėžia vienodo požiūrio principo esmę. Šio straipsnio 1 dalies pirmoję pastraipoje nurodyta, kad laikinųjų darbuotojų pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos jų paskyrimo į įmonę laikinojo darbo naudotoją laikotarpiu yra bent tokios, kokios būtų taikomos, jei ta įmonė būtų juos tiesiogiai įdarbinusi tai pačiai darbo vietai užimti.

Nurodyto teisinio reguliavimo kontekste pažymėtina, jog visos minėtos Direktyvos 2008/104/EB nuostatos yra apibrėžios siekiant įgyvendinti jos tikslus – užikrinti laikinųjų darbuotojų apsaugą ir pagerinti darbo per laikinojo įdarbinimo įmones kokybę užikrinant, kad laikiniesiems darbuotojams būtų taikomas 5 straipsnyje nustatytas vienodo požiūrio principas ir kad laikinojo įdarbinimo įmonės būtų pripažintos darbdavais, tuo pat metu atsižvelgiant į poreikį nustatyti tinkamą darbo per laikinojo įdarbinimo įmones naudojimo sistemą, siekiant veiksmingai prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir lanksčių darbo formų plėtojimo (Direktyvos 2008/104/EB 2 straipsnis).

Kaip minėta, ieškovė kasaciniame skunde kelia klausimą, ar Direktyvos 2008/104/EB 5 straipsnyje įtvirtintos ir į nacionalinę teisę perkeltos minėtos Įstatymo ir <u>DK</u> nuostatos yra aktualios šioje byloje susiklosčiusiai situacijai, atsižvelgiant į tai, kad laikinuoju darbu naudojosi EIGE — Europos Sąjungos agentūra. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė kasaciniame skunde kelia klausimą dėl Direktyvos 2008/104/EB ir nacionalinių teisės nuostatų taikymo ratione personae, būtina kompleksiškai atsižvelgti į šios direktyvos taikymo sritį, EIGE, kaip ES agentūros, kurios veikla apibrėžta ES teisės aktais, veiklą reglamentuojančias nuostatas ir veiklos pobūdį.

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1922/2006, įsteigiančio Europos lyčių lygybės institutą (EIGE), 2 straipsnyje nustatyta, jog bendri EIGE tikslai yra prisidėti prie lyčių lygybės skatinimo ir ja stiprinti, įskaitant lyčių aspekto integravimą į visas Bendrijos politikos kryptis ir pagal ją parengtas nacionalinės politikos kryptis bei kovą su diskriminacija dėl lyties, bei ugdyti ES piliečių sąmoningumą lyčių lygybės klausimu teikiant

technine pagalba Bendrijos institucijoms, visu pirma Komisijai, ir valstybių narių valdžios institucijoms, kaip nustatyta 3 straipsnyje.

Siekdams pirmiau minėtų nustatytų tikslų, EIGE, be kita ko: a) renka, analizuoja ir platina atitinkamą objektyvia, palyginamą ir patikimą informaciją apie lyčių lygybę, įskaitant valstybių narių. Bendrijos institucijų, mokslinių tyrimų centrų, nacionalinių lygybės įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, socialinių partnerių, atitinkamų trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų Institutui perduotus mokslinių tyrimų ir geriausios praktikos rezultatus, ir siūlo tolesnių mokslinių tyrimų sritis; b) rengia metodus duomenų objektyvumui, palyginamumui ir patikmumui gerinti Europos lygių, nustatydams kriterijus, kurie užikrintų didesnį informacijos nuoseklumą ir atsižvelgtų į lyčių klausimus duomenų rinkimo metu, c) rengia, analizuoja, vyertina ir platina metodines periemones, siekdamas parenti lyčių lygybės klausimų integravimą į visas Bendrijos politikos kryptis ir pagal jas parengtas nacionalinės politikos kryptis bei renti lyčių aspekto integravimą visose Bendrijos institucijose ir įstaigose (Reglamento (EB) Nr. 1922/2006 3 straipsnio 1 dalis).

Pagal savo teisinę prigimtį EIGE yra apibrėžiamas kaip juridinis asmuo, kuris kiekvienoje valstybėje narėje naudojasi didžiausiu subjektiškumu, kuris suteikiamas juridiniams asmenims pagal jų teisės aktus (Reglamento (EB) Nr. 1922/2006 5 straipsnis). Savo funkcijų vykdymo srityje EIGE yra nepriklausoma ir veikia visuomenės interesais (Reglamento (EB) Nr. 1922/2006 6 straipsnis).

EIGE darbuotojans (-oms) taikomi Europos Bendrijų pareigūnų tarmybos nuostatai ir kitų Europos Bendrijų itarnautojų įdarbinimo sąlygos, nustatytos Reglamentu (EEB, EAPB, Euratomas) Nr. 259/68, bei Europos Bendrijų institucijų bendrai priimtos taisyklės, skirtos šiems Tarmybos nuostatams ir įdarbinimo sąlygoms įgyvendinti. Valdymo taryba, suderinusi su Komisija ir laikydamasi Tarmybos nuostatų 110 straipsnyje nustatytos tvarkos, tvirtina būtinas įgyvendinimo priemones. Valdymo taryba gali priimti nuostatas, jeidžiančias EIGE įdarbinti komandiruotus (-as) valstybių narių nacionalinius (-es) ekspertus (-es). Savo darbuotojų atžvilgiu EIGE naudojasi paskyrimų tarmybai suteiktais įgaliojimais (Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006 13 straipsnis).

Pagal Reglamento Nr. 1922/2006 14 straipsnio 3 dalį EIGE veikla pirmiausia finansuojama iš Sąjungos lėšų, pagal šio 14 straipsnio 3 dalies b punktą jos pajamas sudaro "mokėjimai už suteiktas paslaugas". ESTT pažymėjo, jog pirmiau minėtos Reglamento Nr. 1922/2006 nuostatos patvirtina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė, jog EIGE bent jau iš dalies veiks kaip rinkos dalyvis (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas *Mampower Lit*, C-948/19, 45 punktas).

ESTT, atsižvelgdamas į minėtą EIGE veiklos pobūdį, vertino, jog ji bent jau iš dalies vykdo veiklą, kurią sudaro paslaugų teikimas konkrečioje rinkoje, be to, niekas nerodo, kad tokia Sąjungos agentūra kaip EIGE nepatenka į Direktyvos 2008/104/takymo sritį, kai naudojasi laikinųjų darbuotojų darbu per laikinojo įdarbinimo imones. Tai, jog Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnio 2 dalyje minimos "vakstybinės ir privačios" imonės, aplinkybė, kad tokia Sąjungos agentūra kaip EIGE buvo įsteigta pagal Sąjungos teisę (šiuo atveju – Reglamentą Nr. 1922/2006), neturi reikšmės sprendžiant dėl Direktyvos 2008/104/EB taikymo (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas Mampower Lit, C-948/19, 45–49 punktai).

Todėl byloje priimtame sprendime ESTT, atsižvelgdamas į minėtą EIGE pobūdį, Direktyvos 2008/104/EB taikymo sritį, nusprendė, jog Direktyvos 2008/104/EB 1 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad į šios direktyvos taikymo sritį patenka situacija, kai laikinojo įdarbinimo įmonė asmenis, sudariusius su ja darbo sutartį, skiria dirbti EIGE (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas Manpower Lit, C-948/19, 50 punktas). Taigi nurodytų įšaiškinimų kontekste spręstina, jog ieškovės argumentai, kad Direktyvos 2008/104/EB nuostatos bei ją įgyvendinančios minėtos nacionalinės nuostatos jai nėra taikytinos, kaikytini nepagrįstais.

Kiek tai susiję su Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto vienodo požiūrio principo aiškinimu ir taikymu, pažymėtina, jog pagal Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą laikinųjų darbuotojų pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos jų paskyrimo į imonę laikinojo darbo naudotoją laikotarpiu yra bent tokios, kokios būtų taikomos, jei ta įmonė būtų juos tiesiogiai įdarbinusi tai pačiai darbo vietai užinti.

Kaip minėta, sąvoka "pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos", kaip ji suprantama pagal šio 5 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, yra apibrėžia Direktyvos 2008/104 3 straipsnio 1 dalies f punkte ir apima darbo laiką, viršvalandžius, pertraukas, poilsio laiką, naktinį darbą, atostogų ir valstybinių švenčių trukmę, taip pat darbo užmokestį.

SESV 335 straipsnyje nurodyta, kad kiekvienoje valstybėje narėje Sąjunga naudojasi plačiausiu teisnumų, suteikiamu juridiniams asmenims pagal nacionalinius įstatymus. Tai, kad laikiniesiems darbuotojams suteikiamos pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos, kurios taikomos pagal Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus įdarbintiems darbuotojams, neriboja šio teisnumo (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas Mampower Lit, C-948/19, 57 punktas).

ESTT pažymėjo, jog pagal SESV 336 straipsnį Sajungos teisės aktų leidėjas patvirina Sąjungos pareiglinų tarnybos muostatus ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose nereglamentuojamos laikinajų darbuotojų, kuriuos Sąjungos laikinojo įdarbinimo imonės skiria dirbti į Sąjungos agentūras, darbo sąlygos. Vadinasi, nesant specialių teisės aktų, kai šios agentūros įdarbina laikinuosius darbuotojus pagal su laikinojo įdarbinimo imonėminėmis sudarytas sutartis, Direktyvos 2008/1045 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas vienodo požūrio principas visapusiškai taikomas šiems darbuotojams vykdant tokioje agentūroje jiems skiriamas užduotis (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas *Mampower Lit*, C-948/19, 58 punktas).

Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalýje reikalaujama, kad laikiniesiems darbuotojams būtų suteiktos tokios pat "pagrindinės darbo ir įdarbinimo sąlygos", o šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies f punkte ši sąvoka iš esmės apibrėžta kaip apimanti sąlygas, nustatytas bendro pobūdžio privalomose teisės nuostatose, galiojančias įmonėje laikinojo darbo naudotojoje ir susijusias su darbo laiku ir darbo užmokesčiu (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas Manpower Lit, C-948/19, 60 punktas).

Todėl ESTT pažymėjo, jog Direktyvos 2008/104 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pareigos, kurias užima į EIGE paskirtas laikinasis darbuotojas, gali būti laikomos "ta pačia darbo vieta", kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, net jeigu visos pareigos, į kurias EIGE tiesiogiai įdarbina darbuotojus, apima užduotis, kurias gali atlikti tik asmenys, kuriems taikomi Sąjungos pareigūnų tamybos nuostatai (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimas Manpower Lit, C-948/19, 62 punktas).

Nors kasaciniame skunde reiškiamos abejonės, kad tokiu atveju atsakovų padėtis yra prilyginama ES tarnautojų padėčiai, tačiau ESTT, generalinis advokatas E. Tanchevas pabrėžė, jog tai nėra laikinųjų darbuotojų prilyginimas nuolatiniams darbuotojams jų darbo laikotarpiu ar ilgiau, atsakovai pagrindinėje byloje visiškai neprašo pakeisti jų laikinoje darbo sutarčių, o tik reikalauja sunrokėti darbo užmokesčio nepriemoką, kurt, kaip jie teiga, jiems priklauso (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d., sprendimsa Mampower Lit, C-948/19, d1 punktas). ESTT taip pat nekilo klausimų dėl EIGE savarankiškumo ar Sąjungos pareiginų tarnybos nuostatų pažeidimo (ESTT 2021 m. lapkričio 11 d. sprendimsa Mampower Lit, C-948/19, 61 punktas).

Atsizvelgiant į tai, kas nurodyta, spręstina, jog apeliacinės instancijos teismas, kurio argumentaciją atspindi ir ESTT pateikti vertinimai, pagrįstai nurodė, kad tokio darbo užmokesčio prilyginimu savaime atsakovams nėra suteikiamas "Bendrijos tamautojų" teisinis statusas, o tik užtikrinamas vienodo požiūrio principo taikymas darbo užmokesčio mokėjimo srityje. Toks teismo atliktas palyginimas neviršija DK 75 straipsnio 2 dalies bei attirikamai Direktyvos Nr. 2008/104/EB 5 straipsnio 1 dalies tikslų – savo esme bei pobūdžiu jis pateiktas tik sprendžiant klausimą dėl nediskriminacinio darbo užmokesčio mokėjimo.

Teisėjų kolegija taip pat sutinka su apeliacinės instancijos teismo išvadomis, jog tiek Direktyvos Nr. 2008/104/EB 5 straipsnio 1 dalyje, tiek minėtuose nacionaliniuose teisės aktuose nustatyta laikinųjų darbuotojų nediskriminavimo garantija nereikalauja palyginti laikinųjų darbuotojų darbo užmokesčio dydžio su realiai laikinojo darbo naudotojo tiesiogiai įdarbintų kitų darbuotojų darbo užmokesčiu. Šiuo atveju būtina tik nustatyti, koks darbo užmokestis laikinajam darbuotojui būtų mokamas, jei jis būtų tiesiogiai įdarbintas pas laikinojo darbo naudotoją.

Teisėjų kolegija pažymi, jog Nuostatų 80 straipsnis pateikia sutartininkų skirstymą į keturias pareigų grupės, aitiinkamčias atliekamą darbą. Kiekviena pareigų grupė yra skirstoma į lygius ir pakopas. Darbo rūšys ir atitinkamos pareigų grupės yra tokios: IV pareigų grupė (lygiai 13–18) – administracinis, patariamsis, kalbinis ir lygiavertės techninės užduotys, atliekamos prižūrint pareigūnams ar laikiniesiems darbuotojams; III pareigų grupė (lygiai 47–12) – karceliarinės ir sketreorių užduotys, raštinės valdystos, artikakamos prižūrint pareigūnams ar laikiniesiems darbuotojams; II pareigų grupė (lygiai 47–12) – karceliarinės ir sketreorių užduotys, raštinės valdystos, raštinės

Teisėjų kolegija, atsižvelgdama į kasacinio skundo argumentus, teismų nustatytas aplinkybes, neturi pagrindo kitaip nei ginčą ragrinėję teismai vertinti aplinkybių, kad atsakovų vykdytos funkcijos labiausiai atitinka funkcijas, nustatytas Nuostatų (IV antraštinėje dalyje, "Sutartininkai") II grupės 4-7 lygių (kategorijų) sąraše, be to, teismai pagristai nusprendė, kad atsakovų pareigybės pagal lakitiškai vykdytas funkcijas atitinka ne žemesnę nei II grupės 4 kategorija, ir pagal tai nustatė palygramajį darbo vižmokestį, kuri lakinojo darbo naudotojas būtų mokėjes, jei atsakovus būtų padrinęs tiesiogiai. Šiuo atveju kasaciniame skunde nebuvo pateikta pagrįstų argumentų, leidžiančių kitaip vertinti atsakovų atliktas funkcijas. Dėl šių priežasčių spręstina, jog teismai pagrįstai atsakovams priteisė darbo užmokesčio nepriemokas.

Dėl bylos procesinės baigties

Kiti kasacinio skundo argumentai, be kita ko, susiję su nukrypimu nuo kasacinio teismo praktikos, nesikreipimu prejudicinio sprendimo, atsižvelgiant į procesinę bylos eigą ir šioje teismo nutartyje pateiktus išaiškinimus, neturi teisinės reikšmės, todėl teisėjų kolegija dėl jų atskirai nepasisako.

Remdamasi išdėstytais motyvais, teisėjų kolegija konstatuoja, kad ieškovės kasacinio skundo argumentai nesudaro teisinio pagrindo keisti ar naikinti apeliacinės instancijos teismo nutartį. Dėl to kasacinis skundas atmestinas, o apeliacinės instancijos teismo nutartis paliktina nepakeista (CPK 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo

CPK 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą leškovė kasaciniam teismui pateikė prašymą priteisti jai kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Ieškovės kasacinis skundas netenkintinas, nėra tenkinami jos interesai, todėl ji neturi teisės į patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. (CPK 93 straipsnio 1 dals).

Trečiasis asmuo EIGE prisidėjime prie kasacinio skundo prašo priteisti iš atsakovų bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios, apeliacinės instancijos teismuose bei kasaciniame teisme, atlyginimą. Atsižvelgiant į EIGE byloje šreikštą poziciją dėl ieškovės reikštų reikalavimų, teismo vertinimus dėl atsakovams mokėtino darbo užmokesčio dydžio jiems darbines funkcijas atliekant pas EIGE, kaip laikinojo darbo naudotoją, jai bylinėjimosi išlaidų atlyginimas nepriteistinas (CPK) 93 straipsnio 1 dalis).

Atsakovai nepateikė prašymo bei įrodymų dėl kasaciniame teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, todėl jų atlyginimo klausimas nesprendžiamas.

Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. vasario 11 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimų, kasacinis teismas patyrė 12,74 Eur tokių išlaidų. Netenkinus ieškovės kasacinio skundo, šios išlaidos priteistinos iš ieškovės.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 20 d. nutartį palikti nepakeistą. Priteisti valstybei iš ieškovės uždarosios akcinės bendrovės "Manpower Lit" (j. a. k. 300529825) 12,74 Eur (dvylika Eur 74 ct) išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, atlyginimo. Valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5662. Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Grabinskas

Simniškis

Vasarienė